

Europejskie warsztaty na temat włosko-polskich „miejsc pamięci”

Piątek, 4 października 2024, 09:30-19:30 --- Aula „Tesi”, 2 piętro, Wydział Nauk Politycznych, Uniwersytet Roma Tre, Via Gabriello Chiabrera, 199 - 00145 Rzym

Projekt

Projekt dotyczący włosko-polskich miejsc pamięci w perspektywie europejskiej ma na celu opracowanie jednej lub szeregu publikacji na powyższy temat, które podsumują dotychczasowy stan badań, ale przede wszystkim otworzą nowe możliwości dla dalszych rozważań, poszerzania wiedzy i badań.

Krytyczny słownik pamięci dwóch krajów, które są geograficznie odległe, ale połączone niezliczonymi doświadczeniami z przeszłości, a dziś wspólnym członkostwem w Unii Europejskiej, nie może powstać bez określenia kilku kwestii wstępnych.

- Jaka jest najlepsza definicja „miejsc pamięci”, najbardziej funkcjonalna i odpowiednia dla celów projektu, służąca jako punkt odniesienia dla opracowywania haseł słownikowych? Stosowana tutaj definicja jest następująca *„Rzeczywiste i wyobrażone fenomeny historyczne, takie jak wydarzenia i miejsca topograficzne, postacie (wyobrażone i rzeczywiste), artefakty, symbole. Warunkiem jest to, że mają one lub miały aktywny wpływ na kształtowanie się tożsamości zbiorowych. Są lub były częścią żywej i funkcjonalnej pamięci. Przedmiotem analizy jest złożona historia pamięci, a nie tylko kultura pamięci, która istnieje tu i teraz. Badając miejsca pamięci w relacjach dwustronnych, unikamy pułapki ponownego mitologizowania historii narodowych. Podkreślamy również, że oprócz konkurujących ze sobą pamięci narodowych, nośnikami pamięci są różne grupy społeczne, wyznaniowe, regionalne lub etniczne, których reprezentacje przeszłości są czasami sprzeczne z głównym nurtem narodowym”* (Robert Traba).
- Jakie podobieństwa lub różnice możemy zaobserwować w procesach i mechanizmach transformacji wydarzeń historycznych w kulturę pamięci we Włoszech i w Polsce? Jakie są powiązania w obu krajach, wzajemne wpływy (pozytywne, negatywne) między historią a polityką, między studiami a pracą badawczą, procesami (re)konstrukcji przeszłości, rozwoju zbiorowych afiliacji i legitymizacji działań politycznych i ich celów.
- Jak zmierzyć rzeczywisty wpływ, siłę zaangażowania, sposób, w jaki dane wydarzenie, zjawisko, postać lub koncepcja ma obecnie lub miała w pewnym momencie wpływ na społeczność do tego stopnia, że zapadła w pamięć, a nawet obrosła mitem?
- Miejsce pamięci to autentyczna przestrzeń kulturowa, która kształtuje się w czasie, dynamiczna przestrzeń komunikacyjna, w której niezliczone elementy przecinają się, wchodzi w interakcje, wpływają na siebie nawzajem, a czasem przeciwstawiają się sobie. Z jakiego rodzaju dialogu/interakcji pomiędzy różnymi elementami społecznymi (włoskimi, polskimi i ich pośrednikami) powstają poszczególne miejsca pamięci??
- Bilateralizm to płaszczyzna relacji między dwoma różnymi społeczeństwami, kulturami, zbiorową pamięcią, percepcjami, tradycjami, językami, narodowymi narracjami. Miejsca pamięci dla Włoch i Polski są czasami wspólne i zbieżne, czasami odmienne i sprzeczne, i ogólnie asymetryczne i nieciągłe. Które miejsca pamięci łączą Włochów i Polaków? Które miejsca zamiast tego wciąż odnoszą się do sprzecznych zbiorowych świadomości, do wspomnień, które raczej dzielą niż jednoczą nasze kraje i społeczności?

Kiedy, gdzie, jak, dlaczego odniesienia do Polski, do polskiej historii i kultury są istotne dla kształtowania się i rozwoju kultury pamięci we Włoszech? I vice versa. Jaka (podobną, różną) rolę odgrywają polsko-włoskie miejsca pamięci we włoskich i polskich narracjach narodowych?

- Na różne sposoby, z różnymi uwarunkowaniami i wrażliwością, wszyscy jesteśmy Europejczykami. Ale co w praktyce oznacza wprowadzenie perspektywy europejskiej do analizy najbardziej żywych i funkcjonalnych wspomnień włosko-polskich? Jak rozwija się europejska dynamika kulturowa i jak funkcjonuje wieloaspektowe pole europejskich wspomnień? W jaki sposób poziom dwustronny (między dwoma państwowościami) i wielostronny (co najmniej trójstronna relacja) oddziałują na siebie, jeśli chodzi o wspólne miejsca pamięci? Kiedy i w jaki sposób europejskość zasila polsko-włoskie miejsca pamięci oraz kiedy i w jaki sposób polsko-włoskie miejsca pamięci zasilają europejskość?
- Pomiędzy wymiarem narodowym i europejskim znajduje się obecnie faza znacznej transformacji wymiaru regionalnego, również z kulturowego punktu widzenia. W jaki sposób można uwzględnić w analizie i narracji istnienie obszarów pamięci polsko-włoskiej o silnym charakterze regionalnym/lokalnym?
- Ostatecznie, jakie są główne procesy i wydarzenia historyczne, osobowości, dane materialne i niematerialne, które odcisnęły znaczące i trwałe piętno zarówno na włoskiej, jak i polskiej, ale także europejskiej świadomości?
- Pierwszym etapem projektu są warsztaty, które odbędą się 4 października 2024 roku. Wybrana formuła to warsztat otwarty na dialog, dyskusję, wymianę doświadczeń, porównanie punktów widzenia, hipotezy robocze, weryfikację pomysłów i konkretne propozycje. Tzw. burza mózgów, która daje przestrzeń uczestnikom i pozostawia miejsce na interakcję.

Cele warsztatów

- Określenie tematów, pojęć, słów kluczowych, najważniejszych haseł, które bezwzględnie powinny znaleźć się w słowniku włosko-polsko-europejskich miejsc pamięci i dlaczego.
- Wyjaśnienie, które hasła odpowiadają (lub nie odpowiadają) definicji miejsc pamięci uważanej tutaj za obowiązującą.
- Koncentracja na kluczowych elementach dla każdego pojęcia / hasła / tematu; tj. zrozumienie, w jaki sposób włoski punkt widzenia, polski punkt widzenia i perspektywa europejska przecinają się ze sobą. Co należy podkreślić i wyjaśnić dla każdego konkretnego zagadnienia? Jakich trwałych śladów w pamięci zbiorowej należy szukać? Jak je analizować, jaką metodą?
- Stawiając wstępną hipotezę w jaki sposób każde z zaproponowanych haseł / tematów może zostać ujęte a następnie opisane, zgodnie z jakimi metodami badań i analizy? Jakie wątki należy poruszyć? Jaka przyjąć strukturę analizy i według jakiego konspektu dokonać ich ewentualnego opisu?



FONDAZIONE ROMANA
JANINA UMIASTOWSKA
FUNDACJA RZYMSKA
IM. JANINY UMIASTOWSKIEJ

CRIERE



We współpracy z:



AISSECO

DIPARTIMENTO DI STUDI EUROPEI
AMERICANI E INTERCULTURALI



SAPIENZA
UNIVERSITÀ DI ROMA



**PAN Stacja Naukowa
w Rzymie**



Warsztaty dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej

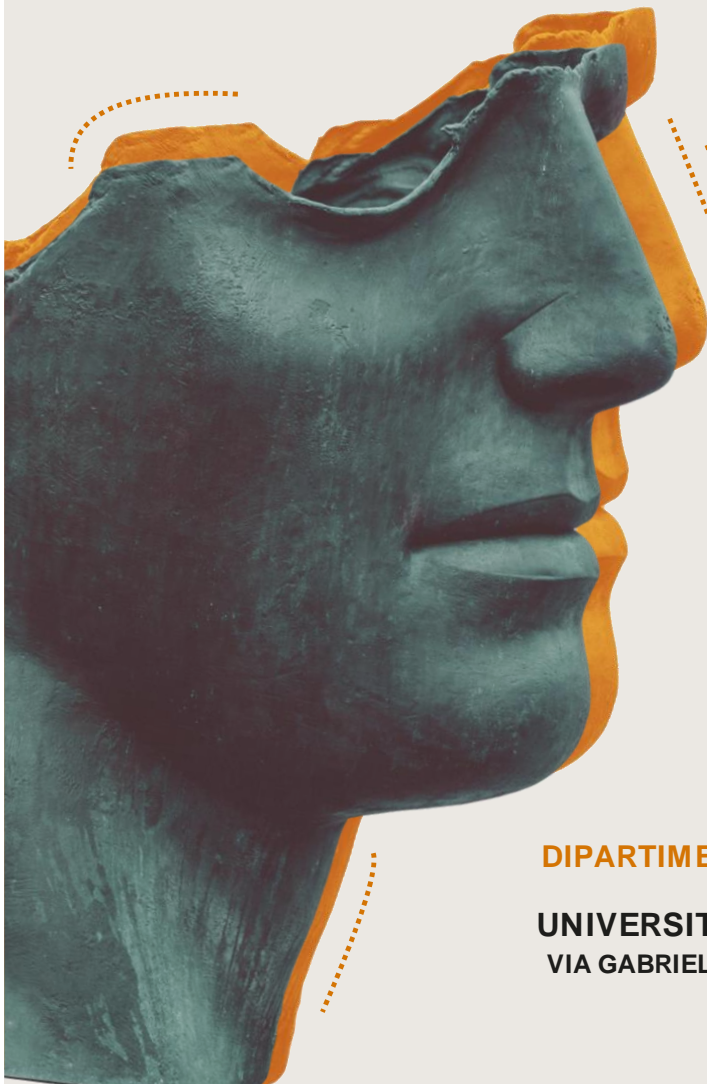


Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

.....

LABORATORIO EUROPEO

SUI “**LUOGHI DI MEMORIA**” ITALO-POLACCHI



VENERDÌ
4 OTTOBRE
2024

ore
9:30 - 19:30

**AULA “TESI”, 2 PIANO,
DIPARTIMENTO DI SCIENZE POLITICHE**

**UNIVERSITÀ DEGLI STUDI ROMA TRE
VIA GABRIELLO CHIABRERA 199, 00145 ROMA**



CRIERE

AISSECO



DIPARTIMENTO DI STUDI EUROPEI
AMERICANI E INTERCULTURALI

SAPIENZA
UNIVERSITÀ DI ROMA



Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego